

ZEKER HONDERDTWINTIG JAAR ST.-GORIKSKOOR TE HAALTERT

De stichtingsdatum zullen we wellicht nooit achterhalen, maar zeker is dat het koor reeds meer dan 120 jaar bestaat.

Aan de hand van een oude foto (1), een partituur en een stukje papier dat in een oude missaal op het oksaal van de kerk lag, kunnen we besluiten dat het koor minstens 120 jaar jong is.

Op het stukje papier, hier afgebeeld, staat een tekst die later wel zal voorzien geweest zijn van muziek om een St.-Cecilia-viering op te luisteren.

Dit St.-Cecilia-gebeuren is ieder jaar opnieuw, naast de kerkelijke hoogdagen, een hoogtepunt voor het koor ; maar verder meer hierover.

St Cecilia 1870
Uw lof o klokke en reine maagel
Waarfa komt Ghom de wereldt ren
want iedereen nu zingt en traect
te pruzen u met haert en mond
uw lof o klokke en reine maagel
Want iedereen nu zingt en traect
u te pruzen u met haert en mond

Ja vreugde vol voordien my ien
Kant tis vatten van uw lofch
Jeest zie meer hoe elk de snaren
Zpant met meer gevoel en
vuer en jeest DC

De tekst dateert van 1870 (1 jaar na de kerkbrand). De toenmalige pastoor was Karel Jozef Verschelden (2). Deze stond te Haaltert van 1848 tot 1873. De koster was Jan Baptist Vercruyssen ; hij was in dienst tot 1882.

Onderaan de tekst staan de initialen D.C. (da capo ? of zijn het de initialen van de dichter ?)

De tekst luidt als volgt :

"

St. Cecilia 1870

Uw lof o kloeke en reine maagd, weergalmt thans
de wereld rond, want iedereen nu zingt en tracht
te prijzen u met hart en mond, uw lof o kloeke
en reine maagd.

Want iedereen nu zingt en tracht u te prijzen u met
hart en mond.

Ja vreugdevol voor den muziek(k)ant 't is 't vallen
van uw blijde Geest, zie neer hoe elk de snaren
spant met meer gevoel en vuur en Geest.

D.C.

De opvolger van pastoor Verschelden was Desiderius van Gansbeke.
Hij kwam te Haaltert op 7 aug. 1873 en overleed op 8 dec. 1881 (2).
Op 8 nov. 1882 volgde Eugeen De Pessemier pastoor van Gansbeke op.
Ook in 1882 werd Amand Jooris aangesteld tot nieuwe koster in onze
parochie.

Hierna volgt een foto van pastoor De Pessemier en koster A. Jooris,
samen met het Sint-Gorikskoor.

De foto werd genomen rond 1882.

Armand Jooris (koster); E.H. De Pessemier en Eduard Scheerlinck (secr.)
1e rij : Emmanuel Sonck; Constant Moens; Braars Lowieken; Lowie Monpays; Emiel Illiano; Victor Raes; Theofiel Moens (champetter) en Jozef Bleys.
2e rij : Jozef Lauwereys (Jefken den Bakker); Jozef Lauwereys; Felissens Jozef; Frans Fahy;; Kamiel De Meyer en Jozef Ruysinck (Jefken uit de Kloet).

Amand Jooris was een bekwaam organist, hij heeft ook een aantal werken gecomponeerd en uitgegeven.

Hierna vindt U een gedeelte van één van de oudste geschreven partituren van het oksaal.

De Tota Pulchra is gedateerd anno 1888 A.J. (Amand Jooris).

Het huidige koor heeft dit lied nog steeds in zijn repertoire.

Het koor werd later aangevuld : Laurent Bleys, Jozef Van den Berghe, Frans Van den Berghe, Alexis Van den Berghe, Roelandt Jozef, Roelandt Louis, Emiel Herreman, Viktorien Van Impe, Scheerlinck Jozef, Van den Bruele Clement, Iliano Louis, Lauwereys Jozef, Hendrickx Fernand, Hendrickx Jozef, Ghijssels Hilaire, De Pauw Leon, Van Landuyt Jozef, Schotsaert Hippoliet, Roelandt Oscar (3).

Zoals we hierboven reeds vermeldend was de St.-Cecilia-viering, naast de hoogdagen van het Kerkelijk jaar, het hoogtepunt in het jaarlijkse gebeuren van het koor.

De viering bestond uit een misviering 's morgens. Nadien bezocht men een paar drankgelegenheden en tegen de middag werd er ofwel in de muziekzaal, ofwel bij Helena Bael, ofwel bij Marcel Gees (patronaat) een hapje gegeten. Nadien terug op de boemel : de echtgenoten werden niet uitgenodigd.

De gelden om dit alles te financieren kwamen deels van de pastoor, deels van het opluisteren van koordiensten (4) 100 fr., en een ander gedeelte van enkele prominenten van de gemeente die, tot grote ergernis van de koster, iedere zondag verschenen op het oksaal. Daar konden ze "gezien" worden ; zingen was er niet bij.

Vaste klanten waren :

Lauwereys Arsène, Meganck Henri, Vervoort Emiel, Jozef Van der Eecken, Cyriel Van Liedekerke.

Telkens als ze op het oksaal kwamen moesten ze aan Jozef Van den Berghe 5 centiem toegangsgeld betalen.

Een geëtst niet gedateerd zinken plaatsje, in de trappentoren die toegang verschaft tot het oksaal, is hiervan getuige.

Er staat te lezen :

"Alle personen, zonder onderscheid, vreemd aan het Ste-Gregoriusgenootschap, die plaats zullen nemen op het hoogzaal, zullen 5 centiemen op zon- of heiligdag moeten betalen en daarenboven niet de zittingen of plaatsen der leden mogen innemen."

Namens het komiteit

De secretaris-schatbewaarder

(en een niet-leesbare handtekening)

Thans wordt er nog jaarlijks bij het koor St. Cecilia gevierd, samen met onze pastoor-deken Declercq, medepastoor De Wilde en onze koster Coppens Gert.

De leden die nu deel uitmaken van het koor zijn :

Redant Albert (voorzitter), Cherretté Etienne (secretaris), Baeyens Jan, Debo André, De Pauw Frans, Gees Marcel, Gees Herman, Mally Willy, Matthijs Laurent, Redant Gilbert, Redant Maurice, Van Cauwenbergh Marcel, Van den Bossche Willy, Van Landuyt Cyriel, Verheijen Hubert.

Dit jaar is het een bijzonder jaar voor het koor, daar het vanaf nu het predicaat "Koninklijke Maatschappij" mag voeren.

Het koor heeft in de kerk reeds 120 jaar zijn diensten bewezen aan de liturgie te Haaltert. Moge het deze traditie nog lang verder zetten !

- (1) Uit "Haaltert in oude prentkaarten" samengesteld door Willy De Loose.
- (2) Uit "Bijdrage tot de Parochiale Geschiedenis van Haaltert" door J. De Brouwer.
- (3) Deze ledenlijst is zeker niet volledig ; wie meer informatie heeft hieromtrent, kan zich met ons in verbinding stellen.
- (4) Een koordienst was een begrafenisdienst die bestond uit drie missen, gecelebreerd door de pastoor en twee onderpastoors. Dergelijke begrafenissen waren bestemd voor de rijkere klasse van de bevolking.

P.S. :

Op 21 juli 1990 reikte Z.K.H. Prins Albert het predikaat "Koninklijk" uit aan de voorzitter van het Sint-Gorikskoor. Dit gebeurde in het Gouvernementsgebouw te Gent in aanwezigheid van talrijke hoogwaardigheidsbekleders, o.a. de bisschop van Gent, de gouverneur van Oost-Vlaanderen, leden van de Bestendige Deputatie en vele anderen.

Het feest werd besloten met een gezellige babbel en.. veel bier !

VERHEIJEN Hubert.

EUGENIE COBBAERT

ONZE OUDSTE INWOONSTER GING TER ZIELE

Wat toch onafwendbaar was heeft zich dan voltrokken op de stille dinsdag-woensdagnacht, 29 augustus 1990. Haast onmerkbaar is de bijna 104-jarige EUGENIE COBBAERT in haar woning in de Denderhoutemse Molenstraat "naar de andere oever overgevaren".

Na een lang arbeidzaam, vroom leven, gepaard aan een onverstoort minzame omgang met ieder die haar benaderde, is zij zachtjes heengegaan alsof 't niemand meer mocht bezeren...

Velen kunnen zich nog levendig de eeuwfeesten, ter harer ere ingericht te Denderhoutem op 22 november 1986, herinneren. Wat heeft dat goede mens daar nog intens van genoten, niettegenstaande de zware fysieke inspanningen, toen van haar gevergd. Hoe levendig heeft Eugenie de algehele sympathie van al de dorpsbewoners gesmaakt in die grootse, maar niet pompeuze hulde die haar toen is te beurt gevallen. Lang daarna vroeg ze her en der nog naar familieleden, burens en kennissen. Slechts de laatste maanden kon men een merkbare achteruitgang, vooral van de zintuigen vaststellen, tot ze zich de laatste weken, volkomen 't einde krachten, stil op de grote stap voorbereidde. Die is dan, wellicht heel pijnloos, gekomen in die zomernacht, omstreeks 1 uur.

Zeer velen hebben haar naar haar laatste rustplaats vergezeld. Zij ruste in vrede !

De tekst van het bijgevoegd bidprentje is kenmerkend voor de hele levenswandel van Eugenie.

De Heemkringleiding biedt aan de kinderen en de familie haar oprechte innige deelneming.

't En is geen sterven meer
't is 't leven dat begint. G.G.

†

VROOM AANDENKEN AAN
MEVROUW

EUGENIE COBBAERT

weduwe van de heer

RENE VAN HERREWEGHEN

Geboren te Denderhoutem op 22 november 1886 en
overleden op 29 augustus 1990.

Gesterkt door het H. Sacrament der zieken.

„ Maar zij stierf niet ongelukkig en zij stierf in het geheel niet. Hieraan hielden wij vast op grond van haar leven. „ Haar ongeveinsd geloof en haar vaste beginselen. „ Met deze sobere maar indringende woorden vatte de H. Augustinus het leven en sterven van zijn moeder samen. Eenzelfde getuigenis mogen ook wij afleggen ten overstaan van onze eigen moeder

Zij was inderdaad een innemende persoonlijkheid. de ziel van haar gezin. In haar huis wist ze steeds een steer van hartelijkheid en gastvrijheid te scheppen. Haar deur stond open voor iedereen. Er ging van haar een warmte en een sympathie uit, die spreekwoordelijk waren in de hele familie. „ en ver daarbuiten. Haar heldere iach en haar gevatte antwoorden bleven getuigen van haar frisse geest, ook nadat ze reeds lang de honderd voorbij was. Zij was een wijze en milde vrouw, gerijpt en geloufderd door het leven. Zij bezat de gave te kunnen luisteren, diep mee te voelen met de nood

en het leed van de anderen, en woorden van troost en bemoediging te kunnen aanreiken. Bij haar waren leven en geloof één. Haar vertrouwen in Gods goede leiding bleef ongeschokt ook in dagen van beproeving en in de jaren dat Zij het leven in Zich voelde weggebben.

Biddend en hoopvol nemen wij afscheid van haar die zo veel betekend heeft voor ons allen. Wij zijn God dankbaar omdat ze lang bij ons is mogen blijven, en omdat wij haar de liefde en de geborgenheid hebben kunnen geven die de lange avond van haar leven hebben mogen verlichten.

Stij en vredig is zij van ons heengegaan. opgestegen naar het eeuwige Licht. waar haar geliefde dochter Paula haar slechts drie weken geleden was voorgestaan. Zij blijft voortleven in ons hart, maar wij mogen geloven dat God van dit vervulde leven een nieuw begin heeft gemaakt en dat Hij zal voortleiden wat Hij in haar begonnen is.

EEN GREEP UIT DE VAKTAAL VAN DE SMID VROEGER

Reeds van in onze prille jeugdijaren werden wij uitermate sterk geïntegreerd door de typisch manuele bedrijvigheid van de smid. Drukken wij ons te melancholisch uit als we stellen dat er toch een grote charme - die tot bewonderende eerbied noopte ! - uitging van het machtig spierenspel van die krachtpatser. De ruime werkplaats lag er steeds erg stofferig bij. Het smidsvuur, nu eens stilgloeiend, dan weer hevig oplaaiend bij de krachtige stoten van de blaasbalg die de gloed geweldig aktiveerden, was voor ons een niet te dicht te benaderen terrein, omwille van de vele gensters en ander onheil die er uit opspatten. We hielden de ogen opengesperd gericht op de meesterlijke beheersing van de soms wel dreigende trekpaarden naar en in de hoefstal. Weliswaar werd het dier vooraf in de "travolje" geplaatst om rustige arbeid aan de poten toe te laten. Toch gebeurde het wel eens dat de smid zich diende te hoeden voor kwalijke beten van het krachtige paardegebit. De ganse sfeer is mij zeer duidelijk bijgebleven. Al de zintuigen genoten mee van het spektakel : het zinderende metaal trof onz'oren bij elke mokerslag, de scherpe doordringende geur van het rokende geschroeiide hoorn der hoeven bij het aanpassen en/of het plaatsen van het gloeiende ijzer prikkelden zo sterk ons reukorgaan dat wij het ons nu nog levendig voor de geest kunnen brengen. Zelfs de onvermijdelijke paardekeutels vonden wij niet zo afschuwelijk stinkend. Wij dienen in deze tijd - althans naar ons gevoel - heel wat meer weerzinwekkende geuren op te snuiven.

Vanzelfsprekend had de smid talrijke andere klusjes te klaren. We vinden er enkele terug in de facturen die onze betreurde vriend, Ct.o.r. Justin Baeten, ons destijds welwillend ter beschikking stelde. Alhoewel deze papieren bezwaarlijk uiterst belangrijk genoemd kunnen worden, menen we toch er een typisch beeld in te zien van de vaktaal door de man gehanteerd. Er weze dadelijk bij opgemerkt dat smid CONSTANT BAETEN (1) zeker over een voor die tijd ruime taalkennis beschikte, gezien het niet-verplichte schoolgaan van toen. In tegenstelling met veel ander, en ouder, taalgebruik komen er niet zo veel Franse termen in voor, al dan niet dialectisch vervormd. Waar het past wordt er dan ook op gewezen.

(1) familie van Justin Baeten ?

Even nu de lijst overlopen om minder bekende termen te verklaren. Tevens zijn de toen geldende tarieven te vergelijken met de huidige prijzen.

1902 - 9 maart : een tint aen een Engelsche meshaek = tint = tand ;
Engelsche meshaek = vermoedelijk gelijkend op de aardappelrooier (dial. peekapper) ; hij werd heel specifiek gebruikt voor het reinigen van beken en grachten, omwille van zijn platte, stalen tanden.

20 april : een gevronge muile aen de bassen = de herkomst (etymologie) van dit woord is ons niet bekend ; de bassen zijn de koppelhouten of -banden tussen het gareel en de trekstrengen (of kettingen) van het haamhout ; zij werden meestal omwonden met een duurzaam, maar zacht omhulsel om het voortdurend schuren tegen de flanken van het paard te verzachten ;
gevronge muile = van wringen, gedraaid of getorste malie.

1903 - 3 july : een nu sleef aen onscheil = nu = nieuw ;
sleef (van sleuf ?) : metalen beugel op de uiteinden van het haamhout of haamscheid (2) ; we merken duidelijk de dialectische vervorming tot onscheid of omscheil.

1904 - mei - een snaerstok belijt = de snaarstok werd uitsluitend gebruikt tot aanduiding van de steel van de zeis, met uitsluiting van alle andere stelen. ;
belijt = belegd.

een trietaek : verbindingsstuk tussen de bassen en het gareel dit woord komt vermoedelijk van het Franse trait = trekstreng.

twee vlooten op d'as = vermoedelijk ringen ter opvulling of beter tot dichtere aansluiting, dus : grote moerplaten (dial. het vervormde Franse rondelle) ; volgens smid A. Barbieur uit Nederhasselt, die we hierbij danken voor zijn gewaardeerde hulp.

1950 - 23 juni. een stuk aen het aergetij gezet en een sleeter ; aergetij : Alg. Nederl. haargetuig of haarspit ; V. Dale definieert het als volgt op pag. 734 : "klein aanbeeld om zeisen op te haren bestaande uit een ijzeren pen met verstaalde kop" ;
nu sleeter = een nieuwe sleutel.

23 juni : een nu avast : avast is vermoedelijk een dialectische vervorming van houvast ; dit voorwerp zou kunnen duiden op het ijzeren staafje, een kettinkje gehecht, dat door een gaatje op het einde van de zijflanken van de kar geschoven wordt om de voor- en achterschotten op hun plaats te houden ; deze schotten (dial. stopberden) konden er immers afgenomen worden.

(2) Brouwers geeft in zijn "Juiste Woord" haamschijd (Zuidnederl.) terwijl Van Dale ("GrootWoordenboek") haamscheid op haamschier stelt. (Zuidn.)

1906 mei een schip aen distelschip gezet : het scherpe, metalen uiteinde, in de vorm van een beitel, aan een houten steel vastgemaakt om distels te "steken" op de akker.

12 juni : 2 nu loesen : dial. vervorming van het Alg. Nederl. luns. Het is een "spie door een gat gestoken om te verhinderen dat een voorwerp van zijn plaats schuift, b.v. bij een wagenas om te verhinderen dat het wiel afdraait". (V.Dale p. 1147)

1908 - 8 juni : huis aen een braek : korrekt Nederl. ; het is het metalen deel van een gebruiksvoorwerp waarin de (meestal) houten steel vastzit.

1910 - februari : een minot van de baskil gemaakt : wellicht van het Franse : menotte, d.i. beugel ; bedoeld kan zijn de beugels waarin de horizontale metalen arm van de bascule hangt.

april : nu aek aen twee treiten gemaakt : aek = haak ;

treiten = waarschijnlijk van het Franse trait ; (zie hoger).

Op bijgaande kopie kan men de nauwkeurigheid nagaan waarmee de facturen opgesteld zijn.

Eén rekening voor arbeidsloon en levering van materiëlen komt van een andere smid, met name van August Van den Berghe. Het stuk heeft noch datum, noch plaatsaanduiding. Het geschrift is zeer goed verzorgd.

De schuldeiser heeft het over 1 wiel van de kortewagen = 2,25 fr.

Wat verder : de H ö s = 2,50 fr. Bedoelt V.d.Berghe hiermee de OETS ?

Het is het zwaar tweewielig gespan met één, zeer lange disselboom die diende om lange, zware vrachten, vooral te slepen inzonderheid bomen.

Deze werden op een vernuftige wijze goed in evenwicht aan zware kettingen opgehangen en zo naar hun bestemming gevoerd. Meestal waren twee kloeke trekpaarden - soms drie - voldoende om de vracht te trekken. Enkele synoniemen voor het tuig : OETS, MALLEJAN, HEURST, BOOMEZEL, BOOMWAGEN.

De smid vermeldt nog : sporen : zware punten waarop grote deuren of poorten draaien. En wat zijn de sporen die eertijds de snoeier aantrok ? We vonden hiervan nergens een "spoor" !

Nog : een rasteel : Zuidnederl. voor de ruif waaruit het paard het hooi haalt in de paardestal.

een trekker : de trekhaak om de draden der omheining aan te spannen.

3 vormen : wellicht plaatijzeren, ronde voorwerpen waarin de te rijzen deeg voor het brood werd gelegd alvorens in de oven te gaan ; ook eertijds steenbakkerstuigen waarin de baksteen "gevormd" werd, vóór het bakken.

Met tal van andere landbouwwerktuigen zijn deze hopelijk nog niet alle in de vergeethoek geraakt.

Voor meer gegevens over deze woordenlijst raadplege men de vakliteratuur, ook het "Juiste Woord" van Dr. J. Brouwers, s.j.

Debet, den Heer J. Baeten, te Denderhouten, aan Baeten
 zood in de ziffde Gemeend als volgt,

1902			
7 maart	-	een tent aan een Engelse meshaek gezet	00 86
20 april	-	een tent aan een gaffel gezet	00 27
idem	-	aan een gaffel	00 75
15 july	-	een gevrange muile aan de bassen een sleef aan gezet en een oogje aan gemaakt niet Rint, twee driynagels	00 80
idem	-	aan de vormen gerepareert	00 25
		6 Koppelen met haefysers	09 60
		4 Koppel haefysers verzet	03 20
		een ploeg gesehept	00 30

1903			
3 july	-	een nu sleef aan onseheil	00 50
		een nu kerre band 59 kilo aan 22 Centen de kilo	12 98
		de Band verlyt 18 Centen de kilo	10 62
		6 nu maerbaek in wiel gemaakt	01 50
1 september		een kerre Band gekort	03 00
		6 nu maerbaek in gedaen	01 50
4 october		een nu tent een meshaek gezet	00 30
		3 Koppel haefysers verzet	02 40
		1 Koppel nu haefysers	01 60
		1 Koppel nu haefysers	-
		1 Koppel verzet	-
		Totaal	49 93

~~49-93~~ volstaenden 14 apr 05 9 331
 10

DE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS VAN HAALERT (2)

2. De cartografische bronnen :

Deze bronnen zijn belangrijk in het voorafgaande onderzoek van een prospectie. Er zijn twee redenen om ze te raadplegen : enerzijds kunnen wij met behulp ervan, bepaalde vindplaatsen localiseren ; anderzijds zijn ze belangrijk voor het volgen en de evolutie van archeologische sporen in het verleden. Ze zijn zo van belang voor de datering.

Deze hulpmiddelen werden vroeger niet doelbewust als archeologische kaarten opgesteld, ze hadden of hebben elk een specifiek doel, hetzij militair, topografisch, bodemkundig, wegenbouwkundig of kadastraal. Hiermee moet men rekening houden , alsmede met de eventuele relatieve betrouwbaarheid van dergelijke bronnen. Een kritisch onderzoek van de kaarten is dus aangeraden. Het aanbod voor Haalvert is op enkele kaarten na beperkt en weinig beschikbaar.

- Wij beschikken over een polychrome overdruk van het "Land van Aalst" anno 15(9)6, getekend door Jacques Horenhauls (1) : "caerte en(de) discriptie figurative van (de) gheel den Lande van Aelst" (2). Voor "Aelster" zijn verscheidene wegen, de kerk, de kapel Notre Dame de Bon Secours aan het kerkhof, een molen, een paar omwalde sites en mogelijk een motte te herkennen.
- Een andere vroege kaart is de "Carte particulière de Gand, Termonde, Alost et Deynse." Deze kaart komt uit de Reis- en Handatias van Vlaanderen, Brabant en aanliggende landschappen. Ze wordt gedateerd omstreeks 1633 en is afkomstig van Amsterdam. Deze kaart werd ook toevallig teruggevonden in het antiquariaat "Sanderus".
- Een kaart van Sanderus wordt in de inventaris als volgt vermeld (3) : Sanderus (Antonius), "Nova et accurata comitatus et ditionis Alostanae in Flandria imperiali tabula", eventueel gedateerd rond (1641). Deze kaart komt uit de Flandria Illustrata van bovenstaand auteur (4). Voor Haalvert staan er verscheidene hoeven, b.v. "'t Hoff Ter Heyden", de kerk, een molen en een kapel (te "Landegem" of "Brantegem") vermeld. Een tweede editie van deze kaart werd aangetroffen in het antiquariaat : "Sanderus". Deze uitgave blijkt van 1732 te dateren.

(1) De oorspronkelijke kaart wordt bewaard in de Bibliothèque nationale de Paris onder het nummer Rès Ge A.A. 817.

(2) De kaart werd heruitgegeven ter gelegenheid van het veertigjarige bestaan van de Geschiedkundige Vereniging "Her Land van Aelst".

(3) G. MILIS - PROOST, 1967, p. 297.

(4) A. SANDERUS, 1641, deel II, p. 505-508.

- Een andere kaart is getekend voor de Karthuizers van Gent, het is een tiendekaart voor Mere (en een deel van Haaltert), gemaakt door landmeter Carolus Benthuis in 1749. Deze kaart toont het westelijk deel van Haaltert, het gebied rond de Keiberg, de Hoefstraat, de Brantegemstraat alsook een deel van Gotegem en "'s Gravenkerselaar".
- De eerste kaart die een volledig overzicht geeft van de gemeente op een bruikbare schaal (ongeveer 1/11250), is de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, die onder leiding van de graaf de Perraris is opgenomen tussen 1771 en 1778. Deze kaart is een bron met belangrijke informatie over het landschap en het bewoningspatroon, alhoewel men rekening moet houden met een aantal mogelijke vervormingen (5).
- Een laatste kaart, uit de achttiende eeuw, handelt samen met bijhorend proces over de pacht van bepaalde gronden rond de watermolen. Deze molen is gelegen op het grondgebied Mere. Hij viel onder de eigendommen van het kapittel St.-Martinus te Aalst. Deze kaart is opgesteld in 1795 onder de Franse Republiek maar ze geeft geen interessante gegevens vrij (6).

Vanaf de negentiende eeuw vergroot ons cartografisch bronnenbestand. Er komen ook andere soorten kaarten naar voren, zoals b.v. kadastrale plannen, wegenbouw- en militaire kaarten.

- Zo is er een kadastrale kaart bewaard gebleven uit 1812, geïnventariseerd en geparafeerd door Mattou. In 1814 werd een verzamelplan opgesteld door een landmeter Lemire. De kaarten, zes kaartbladen en één verzamelplan situeren zich in een geheel, in het Département de l'Escaut, Arrondissement d'Audenaerde, Canton d'Hersele. Het verzamelplan, het "tableau d'assemblage minute de la commune D'haaltert" is ondertekend door de heer Gervaise (Directeur des contributions), de heer De ruddere (maire D'haaltert) en le géomètre de l'école classe Lemire (7)
- Er is een "Plan figurative van de heirbane van de Stadt Geeraertsberghe naer de Ghone van Aelst, alsmede van den Cleynen wegh liggende op eenighe plaetsen tuschen de voornoemde steden Mitsgaerders het Model tot het rechts legghen van de voornoemde heirbaene...(8). Er is geen datum noch auteur bekend. De Molen aan de Molenstraat is erop aangebracht evenals de dorpskern en een vermelding van "Den Cleynen wegh van haeltert over den Loker Cauter naer Aelst". Deze weg komt overeen met de Muisstraat. Aan de hoek met de Dreef staat een kapel getekend.

(5) L. DAELS en A. VERHOEVE, 1963

(6) R.A.G. Haaltert, Schelvedepartement Nr. 5860;

(7) R.A.G. Haaltert K en Pl nr. 2795 (1-7).

(8) R.A.G. Land van Aalst K en Pl nr. 831.

- Een volgende kaart dateert van 9 mei 1853, met schaal 1/2500 doch wie ze gemaakt heeft is niet bekend. Het is een kaart met de wegeaanleg. Ze toont de Geraardsbergse Steenweg naar Aalst en een gedeelte van de Ninovestraat met een paar huizen (9).
 - Ditzelfde gegeven komt voor op een andere kaart, zonder datum en anoniem (10). Daarnaast beschikken wij over een aantal topografische kaarten.
 - De kaarten - twee voor Haaltert - hebben een schaal 1/20000 en zijn respectievelijk uit 1869 en 1880 (namelijk Feuille XXX Ninove, Planchette IV en Herzele, Planchette III) (11).
 - We hebben ook twee kaarten van het Militair Cartografisch instituut bekeken, beide op schaal 1/20000 en opgemaakt in 1891 en 1893 (namelijk Feuille XXX, Ninove, Planchette IV en Herzele, Planchette III) (12).
- Tenslotte maakten wij ook gebruik van het kadasterplan van P.C. Popp, vervaardigd tussen 1849-1879.
- Deze kaarten geven een accuraat beeld van het stratenplan en de percelering weer. Haaltert omvat één kaartblad op schaal 1/5000 met drie secties, respectievelijk A, B en C (13).

De recentste kaarten die wij raadpleegden werden vooral aangewend bij de lokalisatie van de vindplaatsen.

- de huidige kadasterkaarten op schaal 1/1250 en 1/2500 worden gebruikt om vindplaatsen te localiseren en nauwkeurig af te lijnen.
- De topografische kaart op schaal 1/10000 omvat twee kaartbladen : Ninove 30/4 en Herzele 30/3 (14). Deze wordt gebruikt voor de localisatie aan de hand van vastgelegde Lambertcoördinaten. Eenzelfde topografische kaart op schaal 1/25000 geeft een totaalbeeld van de gemeente Haaltert (15). Hierop zijn de bossen in kleur weergegeven. Het is de zogenaamde "stafkaart".
- We hebben ook nog een plaatsnaamkundige kaart geraadpleegd op schaal 1/5000, getekend door de heer M. Stalpaert aan de hand van inlichtingen van E.H. J. De Brouwer.

- (9) R.A.G. Haaltert K en Pl Nr. 5311
- (10) R.A.G. Land van Aalst K & Pl, nr. 825.
- (11) Deze kaarten worden bewaard in het Nationaal Geografisch Instituut te Gent.
- (12) Idem
- (13) De oorspronkelijke Poppkaarten worden gedeeltelijk bewaard in de kaartenzaal van de Universiteitsbibliotheek te Gent.
- (14) Een klein gedeelte van de gemeente Haaltert komt voor op een derde kaartblad van de topografische kaart. Aangezien we echter geen resultaten hebben geboekt op deze oppervlakte leek het ons, en dit terecht, overbodig om tot de aankoop van deze derde kaart over te gaan.
- (15) Idem

- Tenslotte deden we beroep op bodemkaarten. Ze werden aangewend bij de detailstudie van de vindplaatsen. Ze verschaffen inlichtingen omtrent de bodemgesteldheid, de bodemcontext en hun eventueel verband met de vondsten of archeologische sporen. De geraadpleegde bodemkaart heeft een schaal van 1/20000. Het gebied van Haaltert is gesitueerd op drie kaartbladen.

3. Luchtfoto's :

Luchtfoto's kunnen een belangrijke bron zijn voor de detecteren van archeologische sporen. Ze geven weer wat op het terrein te zien is. Daardoor zijn ze veel preciezer en correcter dan welke bron ook. Toch is een controle op het terrein zelf onontbeerlijk !

- Wij raadpleegden de verticale opnamen van het Nationaal Geografisch Instituut, op schaal ongeveer 1/10000 uit 1959 (16).
- Er werden ons ook schuine opnamen ter beschikking gesteld die speciaal voor de licentiaatsverhandeling genomen zijn door de heer J. Semay op 18 december 1988 en in opdracht van het Seminarie voor Archeologie van de R.U.G. Geen van beide reeksen hebben extra gegevens opgeleverd.

4. De geschreven bronnen :

Reeds in de Romeinse periode bestonden geschreven bronnen voor deze regio (17). De bruikbare geschreven bronnen moeten wij vooral zoeken vanaf de late middeleeuwen en de postmiddeleeuwse periode.

Een greep uit het bestaande aanbod :

- De belangrijkste auteurs zijn F. De Potter en J. Broeckaert met hun geschiedenis van de gemeente Haaltert (18).
- E.H. J. De Brouwer met zijn bijdrage over de parochiale geschiedenis van Haaltert (a) en de toponymie van Haaltert (b) (19) ;
- A. Van den Bruelle met de geschiedenis van Haaltert (20). Deze laatste bron moet echter heel kritisch bekeken worden.

Over archeologische gegevens uit de literatuur (naast de vondstmeldingen van een paar archaeologica uit bovenstaande werken) beschikken we niet.

(16) Reeks Geraardsbergen 106 B (nr. 6.1551-6.1855) en 106C (nr. 6.1897 - 6. 1898).

(17) Men denke b.v. aan het bekende "De Bello Gallico", geschreven door Caius Julius Caesar. Ook Tacitus heeft over onze gebieden geschreven, maar zonder in detail te treden.

(18) F. DE POTTER en J. BROECKAERT, 1900.

(19) J. DE BROUWER, 1955 (b) - J. DE BROUWER, 1955 (a).

(20) A. VAN DEN BRUELLE, 1975 (deel I) en 1977 (deel II).

5. De toponymie :

- Toponymische gegevens, betreffende Haaltert werden door E.H. J. De Brouwer bestudeerd (21). Er werd niet enkel uitleg verschaft over de betekenis en de mogelijke oorsprong van de toponiemen, maar er werd ook melding gemaakt van de eerste geschreven documenten waarin deze gegevens teruggevonden werden en een korte verwijzing waar deze historische documenten bewaard worden. Dergelijke gegevens werden overgenomen voor ons onderzoek.
- Deze gegevens werden overgenomen door A. Van Den Bruelle (22), die soms toevoegingen aanbracht.

Er vallen wel een paar spijtige aspecten te noteren. Soms worden bepaalde toponiemen vernoemd die evenwel in Haaltert niet terug te vinden zijn. Ook de naam van de gemeente is onvoldoende onder loupe genomen. Men stelde zich tevreden met wat F. De Potter en J. Broeckaert als verklaring vooropgesteld hadden (23), nl. Halo-tre = boom van Halo, ofwel dankt het zijn naam aan een persoon Haletrude. Ook de persoonsnaam Haladava komt voor.

6. De mondelinge informatie :

Bij het herhaaldelijk prospecteren van verscheidene akkers word je aanwezigheid onvermijdelijk als vreemd beschouwd. Men ziet niet iedere dag iemand systematisch de velden aflopen en hier en daar iets oprapen. Zoiets wekt de nieuwsgierigheid van de buurtbewoners en/of de landbouwers. Soms komt er iemand een gesprekje maken. Wij willen vermelden dat gedurende de jaren dat er geprospecteerd werd, geen enkele landbouwer zich ontstemd voelde, omdat er over zijn - dikwijls gezaaide - veld werd gewandeld.

Enkele malen werd wat bijkomende informatie verschaft, b.v. over een veld dat bij het bewerken veel "stenen" opleverde. Deze gegevens werden nagetrokken op hun betrouwbaarheid, maar in de meeste gevallen leverde dit niets op. Er werd ook contact gelegd met de verantwoordelijke van de Heemkundige Mededelingen Haaltert, de heer W. De Loose, en met de heer O. Van Cromphaut die ons een paar nuttige informaties verstrekten. Laatstgenoemde verstrekte o.a. de plaatsnaamkundige kaart van Haaltert.

(21) J. DE BROUWER, De toponymie van Haaltert, het Land van Aalst, Aalst, 1955.

(22) A. VAN DEN BRUELLE, 1975, deel I, pp. 4-31.

(23) Cfr. voetnoot (21).

PLAATSNAMEN IN HELDERGEM (1)

Inleiding : opzet en verantwoording

Wanneer wij ons op het terrein van de persoons- en plaatsnamen begeven, weet iedereen die zich met deze materie bezighoudt, dat wij ons op wetenschappelijk glad ijs begeven.

Dit is zeker het geval voor het hiernavolgende "overzicht" van de Heldergermse plaatsnamen. Een grondige studie van de toponymie van een streek duurt immers jaren, en vergt een bijzondere voorkennis van de plaatselijke realiteit (zowel geografisch als historisch), een vergevorderde taalkundig-etymologische opleiding en een uitgebreid archiefonderzoek, wat wegens praktische redenen op dit ogenblik onmogelijk is.

Wij waren dan ook heel blij dat wij voor dit artikel een beroep konden doen op de diensten Nederlandse Taalkunde en Vlaamse Dialectologie, waarin dr. Devos en onderzoekers Van Keymeulen en Rijckeboer ons heel behulpzaam waren.

Het opzet van deze artikelenreeks is trouwens gebaseerd op dat van de Maldegemse plaatsnamen van prof. dr. Johan Taeldeman, doch is veel bescheidener en minder diepgaand. Onze bedoeling is : een overzicht te geven van de Heldergermse plaatsnamen zoals die door de huidige bevolking gekend zijn of naar voren komen uit een aantal kaarten, atlassen en publicaties. De etymologische verklaringen zijn ofwel een deductie uit de feitelijke situatie, ofwel afgeleid uit een van de schaarse etymologische woordenboeken die ons grondgebied bestrijken. Ik vermeld hier :

- M. Gijsseling : Toponymische Woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (voor 1126 - 2 delen)
- De Vries : Woordenboek der Nederlandse Plaatsnamen
- Houet : Modern woordenboek der Belgische gemeenten
- Carnoy : Les noms de lieu de Belgique
- Mansion : Bestanddelen der Vlaamse plaatsnamen

Vaak echter bood geen enkel van deze werken enig uitsluitsel, zodat wij genoodzaakt waren hypothetisch te werken.

Bij de opzet werd het volgende plan gevolgd :

1. De naam Heldergem
2. Namen van gehuchten en wijken
3. Namen van straten
4. Namen van hoeven en andere bouwsels
5. Terreinnamen
6. Hydroniemen : waterlopen en vijvers
7. Namen van heuvels.

Als bronnen gebruikten wij de volgende gegevens, die wij verder in dit werk meestal met de bijhorende letter zullen aanduiden :

- A : Atlas van de buurtwegen (1820)
- B : R. De Troyer : Straten en velden te Heldergem,
(dit artikel is gebaseerd op een inventaris van de St. Adriaansabdij te Geraardsbergen, en is vergezeld van een kaart uit 1829).
- C : het gewestplan
- D : Stratenplan van Groot-Haaltert, uitgegeven door het gemeentebestuur
- E : mondeling overlevering
- F : De Potter en Broeckaert : Geschiedenis van Oost-Vlaanderen
- G : Van den Bruelle : Geschiedenis van Haaltert
- H : Belgisch Cartografisch Instituut : stafkaart.

Binnen het bestek van dit eerste artikel beperken wij ons tot punten 1 en 2. In (een) volgende bijdrage(n) behandelen wij de andere facetten, voorzien van een aangepaste kaart.

1. De naam Heldergem

De oudste ons bekende vormen zijn Heldrengem (1096), Hildreghem (1149) en Heldrengem (1229). Zij leiden ons meteen naar de oorsprong van de naam, die o.i. uiteenvalt in minstens 3 delen :

- Heldar, Helder, Hildihari : een voornaam van Frankische oorsprong
- -ing : Frankisch element dat "stam, familie" aanduidt
- hem : verwant met heim, heem, home (Eng.) (H)oom (zie verder), met als betekenis "huis, woonplaats".

Dus Heldergem : "woonplaats van de familie van Heldar"

Dit naamtype op -gem komt vrij veel voor in Vlaanderen, cf. Aaigem, Erondegem, Hekelgem.

2. Wijken en gehuchten

Hieronder behandelen wij alle plaatsnamen die een gebied aanduiden dat groter is dan een straat, veld of gebouw. Wij willen hierbij opmerken dat het maken van zo'n onderscheid vrij arbitair is. Voor alle duidelijkheid zullen sommige namen dan ook tweemaal vermeld worden, zij het de tweede maal door verwijzing.

- Berenhoek (D,E)

Dit gedeelte van Bovendries omvat een drietal straten en paalt ten oosten aan de Heldergemstraat. Het komt eigenaardig genoeg niet voor op de kaart van 1829. Wat de naamgeving betreft lijkt het ons weinig waarschijnlijk dat hier ooit beren zouden hebben gehuist. Waarschijnlijk verwijst de naam naar de familie Beerens, die volgens mondelinge mededeling daar zou hebben gewoond. Het bleek echter geen familie te zijn van de huidige familie Beerens, die daar momenteel woonachtig is.

- Briel (A,G)

<Kelt. brogilo "moerassig terrein. Ook in het boek van Van den Bruelle vinden we deze naam terug, doch hij slaat waarschijnlijk terug op een andere plaats. De huidige Briel bevindt zich in het centrum van Haaltert, en wij hebben geen aanduiding van het gebied dat in Heldergem met Briel zou worden bedoeld.

- De Bulskam(p) (A,B,C,H)

Dit gebied dat thans totaal onbewoond is, bevindt zich tussen de Hoogkouter (bureek) en het Strijland, en wordt begrensd door de rijksweg Aalst-Geraardsbergen en Sint-Antelinckx. Met zijn 80 m vormt het een van de hoogste punten van Oost-Vlaanderen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat op het einde van de weg tussen de steenweg en St-Antelincks zich een windmolen bevond. Het gebied heeft trouwens zijn naam te danken aan zijn hoge ligging. Bulskam lijkt ons ofwel afkomstig uit bult "verhoging, heuvel" en kam "hoogte", wat op het eerste gezicht wel logisch lijkt, doch bij nader inzien onwaarschijnlijk is wegens de dubbele aanduiding van de hoogte. Meer plausibel lijkt ons bul en campus "weide van de stier". De namen Kam, Kammens en Kambaan duwen ons echter weer in de richting van de eerste interpretatie.

- Bureek (E)

Een naam die vrijwel nergens terug te vinden is en toch algemeen in de volksmond wordt gebruikt om het (niet-bewoonde) gebied tussen de Heldergemstraat en (H)oom aan te duiden. De atlas kent wel Bureekdreef. De etymologie van het woord lijkt ons vrij onzeker daar de uitspraak in tegenstelling schijnt met de meest plausibele betekenis.

Het is vrijwel zeker dat het tweede gedeelte van de naam verwijst naar "eik", doch voor het eerste blijven er verschillende mogelijkheden :

- bern- : betekent "branden" (verwant met het Engelse "burn"). Dus "verbrande eik"

- borre-, burre- : "bron". De verklaring "eik nabij een bron" lijkt ons heel waarschijnlijk, te meer daar in dit gebied verschillende bronnen ontspringen.

- bors-, burs : "dicht kreupelhout". Dit lijkt ons minder waarschijnlijk, deels door de natuurlijke omstandigheden (al kunnen die in de loop der eeuwen wel veranderd zijn), deels ook door de fonetische ontwikkeling, waar het verdwijnen van de "s" niet zo vanzelfsprekend is.

Feit is dat geen enkele Heldergerenaar zich de oorsprong herinnert, en men moeite heeft om de naam naar vreemden toe te gebruiken, wegens het ontbreken van een Algemeen Nederlands (of zelfs Vlaams) equivalent.

- Dries (A,B,C,D,E,G,H)

Vrij veel voorkomend toponiem ter aanduiding van een gehuchtsplein of gemeenschapswede, waar drie straten bij elkaar kwamen, en dus doorgaans in driehoeksvorm. De oorsprong van deze term zou teruggaan tot de Franken die verbouwden volgens het drieslagstelsel. Men had weiden aan drie zijden van het gehucht of dorp waarbij men er afwisselend twee gebruikte en 1 braak liet liggen (soms nadat men het had afgebrand).

Bij uitbreiding wordt het gehele gedeelte van boven de kerk tot aan de steenweg Bovendries genoemd, terwijl het gedeelte ten noorden van de kerk in de volksmond met Beneden wordt aangeduid. Deze indeling is weinig verwonderlijk als men weet dat er een niveauverschil is van bijna 50 meter tussen het ene eind van het dorp en het andere.

Het toponiem dries vinden we ook terug in de straatnamen Dries en Driesstraat (A) vroegere benamingen voor de Heldergerstraat, die het dorp van Noord naar Zuid doorsnijdt. Ook in Hogendries (d) en Motte(n)dries (D) (beide vroeger Dries), zodat wij vermoeden dat dit gedeelte van de gemeente al vrij vroeg bebouwd moet zijn geweest, en tot een van de eerste woonkernen van de gemeente moet hebben behoord.

- Holbeek(A,B,C,D,E,H)

Onbewoond gedeelte in het noordoosten van de gemeente, dat zijn naam te danken heeft aan de gelijknamige beek die er dwars doorheen stroomt. Het is trouwens bij bepaalde bronnen niet helemaal duidelijk of men de beek dan wel het hele gebied bedoelt. De dialectuitspraak Dolbeek is misleidend in die zin, dat het hier om een samensmelting met het lidwoord 'de' gaat. Deze naam vinden we ook terug op een kaart uit 1637, waaruit blijkt dat bepaalde delen bewoond moeten zijn geweest.

- (H)oom (Alle bronnen)

Enige 'echte' gehucht van Helderger, dat zich volledig in het westen van de gemeente bevindt en eigenlijk aansluit bij de Berg in Aaigem. Het ligt volledig afgezonderd, heeft slechts één bestrate toegangsweg en heeft geen enkel handelshuis. De oudere bewoners van het dorp herinneren zich nog dat vroeger het gehucht bij sneeuw soms dagen afgesloten was van de gemeente, zodat de kinderen niet naar school konden komen. Het huidige Hoom bestaat voor een groot gedeelte uit (vroegere) landbouwerswoningen en buitenverblijven.

Hoewel de etymologie duidelijk in de richting van home (Eng), heim, heem = 'huis' wijst, voelen de meeste Heldergeren zich niet gelukkig met de toevoeging van de 'h', die inderdaad in ons gebied niet wordt uitgesproken. In tegenstelling tot de naam Heldergem zelf, geven alle oudere bronnen Oom op.

- Hoogkouter (B,C,H)

Is waarschijnlijk de "officiële" benaming voor bureek, hoewel ook een gedeelte daarvan zou kunnen zijn. De naam verwijst eveneens naar de vrij hoge ligging (sluit aan bij de bulskam) ; het tweede gedeelte ervan slaat terug op het Lat.cultura en wijst op een vorm van bodembewerking.

- Lievekenshoek (E)

Klein gehucht achter de kerk, thans een gedeelte van de Processieweg. De etymologie is onzeker, en leidt ons in drie richtingen

1. Plaats waar geliefden samenkwamen
2. Woonplaats van Lieven
3. Verkorting van Lieve-Vrouwkenshoek. Bij de splitsing van de processieweg staat immers een kapel toegewijd aan O.L.Vrouw.

Deze naam waarover wij geen enkele geschreven bron kennen, wordt nog steeds in de volksmond gebruikt.

- Mot (E), Motte(n)dries (B,D,H)

Dit gedeelte van Bovendries dat zich rechts van de Heldergerstraat bevindt, kent volgens de mondelinge overlevering nog een verdere indeling. Er is een Voorste en een Achterste Mot. De geschreven bronnen hebben het over Motte(n)dries, waarbij het tweede element o.i. op twee manieren kan verklaard worden. Enerzijds is er de aansluiting bij Bovendries, waarvan het bij uitbreiding een onderdeel kan zijn ; anderzijds heeft dit gebied zelf een driehoekige vorm. Voor de verklaring van het element mot of motte, dat 'kunstmatige verhoging voor een kasteel' betekent, verwijzen wij naar uitgebreide informatie hierover in de eerste jaargangen van ons blad door mevr. Temmerman (Terjoden).

- Oud-Dorp (D,H)

In tegenstelling tot wat dit toponiem zou kunnen laten vermoeden, is de naam als dusdanig vrij recent. Het is inderdaad zo dat de vroegere kerk zich niet in het midden van het dorp bevond, doch helemaal aan het uiteinde, niet ver van de Molenbeek. Als enig overblijfsel vinden we er nog een kapel die, zoals vaak verkeerdelijk vermoed wordt, NIET staat op de plaats van het vroegere altaar (zie hierover vroegere artikels in ons blad door R. de Troyer). Deze plaats is nog steeds parochiegrond, doch thans in gebruik door de plaatselijke bierhandelaar als stapelplaats.

Op het oude dorpsplein vinden nog steeds de jaarlijkse kermissen plaats, deels omdat rond de 'nieuwe' kerk hier geen plaats voor is. Dit deel van Heldergerm wordt in de volksmond omschreven als Beneden of aan d'oude kerk.

- Stokt (A,B,C,E)

Kouter en weiland tussen Mottendries en Landelede (een gehucht van Kerksken). Stokt komt van het Germaanse stukka dat "boomstronk" betekent, en is verwant met het ons bekende woord stok.

- Strijland (A), Streyland (B), Streeland (C)

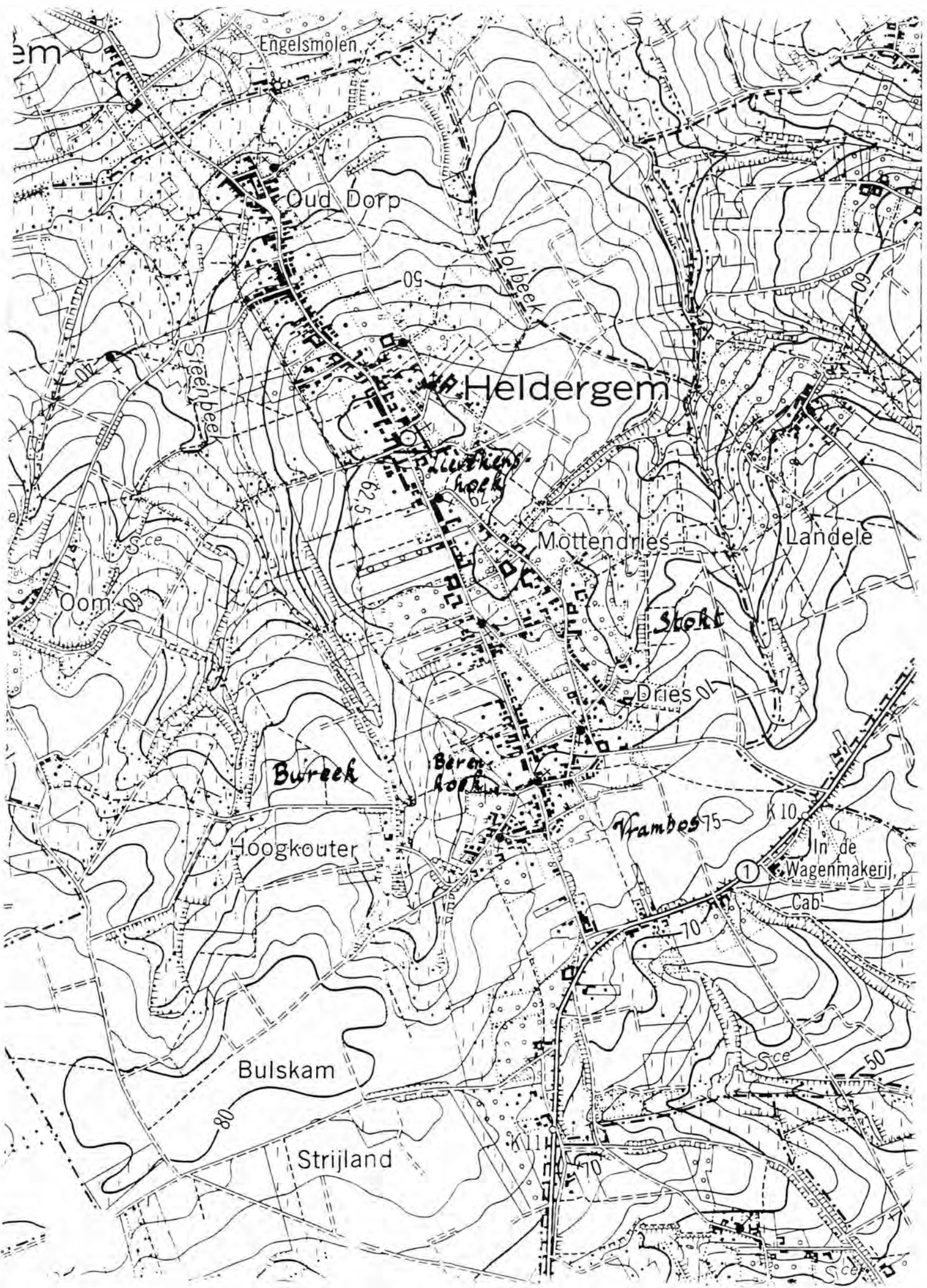
Gebied in het uiterste zuiden van de gemeente, nog zuidelijker dan de Bulskam. Waarschijnlijk is de naam afgeleid van het mnl. stripe "strook, streep". Men spreekt trouwens in onze dialecten nog steeds van een "streep" land wanneer men een klein land bedoelt (al dan niet met een langwerpige vorm).

- Vrambosch (C,E), Vrancbosch (B)

Gedeelte tussen de Dries en de Steenweg Aalst-Geraardsbergen, eveneens niet bebouwd, thans voornamelijk bestaande uit velden en moestuinen. Eigenaardig is hier wel dat de kaart bij de inventaris van de St.-Adriaansabdij (B) een andere, doch moeilijk leesbare naam schijnt op te geven dan de tekst die Vrancbosch opgeeft. Het woord op de kaart gaat in de richting van Vrambosch, Vaambosch, zodat het hier om een verschrijving schijnt te gaan. Als etymologie denken wij aan Braambos, waarbij dient opgemerkt dat de wisseling "b - v" en de verkorting van [ɛ ə] naar [a] toch vrij eigenaardig is. Een andere mogelijkheid is de afleiding van het mnl. vrame, dat "voordeel, nut" of ook "voorrecht" betekent. Een derde mogelijkheid is tenslotte, dat vram in verband zou kunnen staan met vranck, een woord dat verwijst naar de Franken, of zoals het mnl woordenboek het stelt, naar "iemand van edele geboorte". De uitspraak van het woord Frankrijk als [vr̥ankr̥ək] steunt wel deze hypothese.

W. MINNAERT.

wordt vervolgd.

Engelsmolen

Oud Dorp

Helderberg

Mottendries

Landele

Stokt

Dries

Bureek

Berg hoek

Wambos

K 10

In de Wagenmakerij

Cab

Hoogkouter

Bulskam

Strijland

①

70

80

70

50

Sce

Sce

SINT-CATHARINACOLLEGE TE GERAARDSBERGEN

Bij het verschijnen van het boek "Van Scholaster tot Principaal" (of de geschiedenis van het Sint-Catharinacollege te Geraardsbergen van 1437 tot 1989) past het een verband te leggen tussen het college en onze gemeenten Haaltert-Kerksken-Denderhoutem.

Laten we dit doen voor de generatie van 1900 tot 1906.

Tijdens W.O. II, bij inkwartiering van Duitse soldaten, zijn alle archieven verloren gedaan. Vandan af werden alle mogelijke archieven verzameld bij oudstudenten, enz... .

Bij het doorbladeren van de palmares van 1900 tot 1906 zien we dat Z.E.Heer Fr. Redant van Haaltert er principaal was ;

Levensloop van Z.E.H. Charles François Redant :

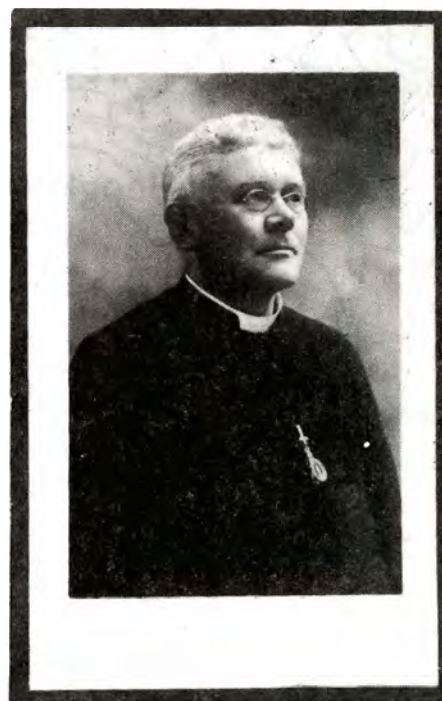
19 febr. 1871	geboren te Haaltert
	doctor in wijsbegeerte en letteren
19 sept. 1896	priester gewijd te Gent
16 sept. 1898	leraar aan het Sint-Catharinacollege
17 nov. 1902	principaal van het Sint-Catharinacollege
23 febr. 1905	directeur van de Broeders van Lourdes van Oostakker
22 okt. 1909	diocesaan inspecteur voor het district Aalst
11 juni 1938	overleden te Aalst

Een principaal van Haaltert zal wel een speciale aantrekkingskracht geweest zijn voor de studenten van onze dorpen.

Hier volgen enkele namen :

Joseph Scheerlinck	Haaltert
Arthur Morraye	Denderhoutem
Joseph Lievens	Haaltert
Désiré Van Londersele	Haaltert
Joseph Brewee	Haaltert
Jules Jooris	Haaltert
René Van den Steen	Haaltert
Cyrille van den Bruelle	Haaltert
Alphonse Schoupe	Kerksken
Maurice Hautman	Denderhoutem
Corneille van Audenhove	Denderhoutem
Charles Brewee	Haaltert

Al deze personen zijn reeds een tijd overleden maar blijven bij hun familieleden of kennissen nog goed in de herinnering.

R. LIEVENS.